

Το υλικό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο μάθημα των ξένων γλωσσών: Σχεδιασμός μαθήματος και αξιολόγηση μέσα από το παράδειγμα της γερμανικής ως ξένης γλώσσας

Αιμιλία Ροφούζου
Σχολή Ναυτικών Δοκίμων
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
erofouzou@hna.gr

Περίληψη

Η προκείμενη μελέτη εστιάζεται στην αξιοποίηση υλικού που προτείνεται και διατίθεται από το «Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας» (HEH) με σκοπό την ένταξή του στην εκπαιδευτική διαδικασία¹. Το «Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας» βρίσκεται στις Βρυξέλλες και διαθέτει εκθέσεις και ειδικά προγράμματα για εκπαιδευτικές επισκέψεις, ενώ εφαρμόζει διάφορες τεχνικές γνωριμίας του κοινού με το πλούσιο υλικό του, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και το παιχνίδι. Το συγκεκριμένο υλικό θα χρησιμοποιηθεί με τις κατάλληλες παρεμβολές διδακτικών προτάσεων, αναδεικνύοντας τον ρόλο και τη μορφή δραστηριοτήτων που έχουν χροιά παιχνιδιού στη διδακτική της γερμανικής ως ξένης γλώσσας, ωστόσο μπορεί να εφαρμοστεί στη διδασκαλία όλων των ευρωπαϊκών γλωσσών. Διατίθεται σε όλες τις γλώσσες και με τις κατάλληλες μετατροπές και προσαρμογές μπορεί να αξιοποιηθεί σε ένα ευρύ φάσμα ηλικιών. Η θεματική που έχει επιλεγεί, ωστόσο, για μεγαλύτερη εμβάθυνση είναι η «Ταυτότητα» και το υλικό αντλείται από την εκπαιδευτική δραστηριότητα «Ποιος νομίζεις ότι είσαι; Ταυτότητα». Πρόκειται για υλικό που δίνει εξαιρετικές ευκαιρίες ανάπτυξης διαλόγου και εμβάθυνσης σε θέματα όπως είναι ο ορισμός της ταυτότητας, η εθνική ταυτότητα, το έθνος, το κράτος, ο πολιτισμός, η πολιτιστική κληρονομιά, θέματα εξαιρετικά επίκαιρα στη σύγχρονη εποχή. Μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα θα επιχειρηθεί η ανάδειξη της αποτελεσματικής ένταξης του υλικού του «Σπιτιού της Ευρωπαϊκής Ιστορίας» στη διδασκαλία της γερμανικής και των ξένων γλωσσών εν γένει και ο ρόλος του στην ενεργή συμμετοχή των μαθητών/τριών στο μάθημα και ως εκ τούτου και στην αξιολόγησή τους.

Λέξεις-κλειδιά: Εκπαίδευση, Παιχνίδι, Ξένες Γλώσσες, Γερμανικά.

1. Εισαγωγή-Το «Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας»

Το «Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας» (HEH) εντάσσεται στην ευρύτερη κτηριακή υποδομή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες, συγκεκριμένα στο Park Leopold και τέθηκε σε λειτουργία τον Μάιο του 2017. Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία συμμετέχει στο Διοικητικό του Συμβούλιο, το οποίο συγκροτήθηκε από το Προεδρείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε μια προσπάθεια να ενισχύσει τις δράσεις ενός μουσείου που στόχο έχει να οδηγήσει τους/τις επισκέπτες/τριές του, ψηφιακούς και μη, σε μια διαδρομή ανακάλυψης διαφορετικών ερμηνειών και κοινών βιωμάτων στο πεδίο της Ευρωπαϊκής Ιστορίας («Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας»).

Στην επίσημη ιστοσελίδα («House of European History, Mission and Vision», <https://historia-europa.ep.eu/en/mission-vision>) του HEH μπορεί κανείς να βρει πολύ χρήσιμες πληροφορίες για την ίδρυση και λειτουργία του, αλλά κυρίως να κατανοήσει τι

¹ Η μελέτη αυτή αποτελεί επικαιροποιημένη μορφή της ανακοίνωσης που παρουσιάστηκε κατά τις εργασίες του 4^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου «Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό» και δημοσιεύθηκε στα Πρακτικά του (Αιμιλία Ροφούζου, «Αξιοποίηση υλικού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο μάθημα της γερμανικής ως ξένης γλώσσας-Σχεδιασμός μαθήματος και αξιολόγηση». Στο Κανταρτζή, Ε., & Φουργκατσιώτης, Αθ. (Επιμ.), 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο "Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό", Πρακτικά Συνεδρίου, Τομ. Β'. Εκδόσεις Μουσείου Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης του ΕΚΕΔΙΣΥ, Αθήνα 2024, 275-284).

ακριβώς είναι το HEH και ποια η χρησιμότητά του. Σχετικά, μπορεί κανείς να δει ένα σύντομο βίντεο.

Το HEH είναι σήμερα ένα μουσείο το οποίο ιδρύθηκε μέσα από την ανάγκη «να αποτελέσει τόπο διαλόγου και κατανόησης σύγχρονών μας καταστάσεων υπό το πρίσμα της ιστορικής τους γένεσης και των ιστορικών βιωμάτων». Η προώθηση της γνώσης της ιστορίας της Ευρώπης, η ευαισθητοποίηση ως προς τις αλληλοσυγκρουόμενες μνήμες, η ανάλυση κύριων ιστορικών φάσεων, κινητήριων δυνάμεων και βλέψεων αποτελούν αντικείμενο μελέτης του HEH, καθώς υποστηρίζουν το κύριο μέλημα του εμπνευστή αυτού του σχεδίου και τέως Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Δρ. Hans Gert Röttering, αλλά και των επιστημονικών ομάδων που εργάστηκαν για την οικοδόμησή του, να κατανοήσουν δηλαδή οι μελλοντικές γενιές τους λόγους, τους τρόπους και τις συγκυρίες που επέτρεψαν τη διαμόρφωση και ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Αποστολή και όραμα»· «Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Ερωτήσεις και απαντήσεις για το έργο»). Για τους λόγους αυτούς ο Röttering, ήδη μια δεκαετία πριν την ίδρυσή του, υποστήριζε ότι ο χώρος αυτός θα έπρεπε να ιδρυθεί και στη συγκεκριμένη πρωτεύουσα και να ενταχθεί στη συγκεκριμένη κτηριακή υποδομή, όπως και έγινε (Jäger, 2020: 205).

Για την ιστορική ακρίβεια, να συμπληρωθεί ότι ήδη από το 1977 είχε εκφραστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η επιθυμία δημιουργίας ενός «ευρωπαϊκού χώρου», ωστόσο τότε με τη μορφή τμημάτων σε μουσεία αρκετών ευρωπαϊκών χωρών (περίπου 60), στα οποία θα συνδεόταν η εθνική τους ιστορία με το ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο (Regente: 458). Η επιλογή της μορφής του χώρου αυτού, δηλαδή η ίδρυση και λειτουργία μουσείου, στηρίχθηκε στην ίδρυση άλλων μουσείων που σκοπό είχαν τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης (Jäger, 2020: 206-207). Την πρόταση του Röttering ακολούθησε η σύσταση μιας εννεαμελούς επιτροπής ειδικών από τη Γερμανία, την Πολωνία, την Ιταλία, το Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Φινλανδία, την Ολλανδία, την Πορτογαλία και την Ουγγαρία κατά τη συνεδρίαση του προεδρείου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 12.11.2007 με σκοπό την επεξεργασία της “Conceptual Basis for a House of European History”. Τον Σεπτέμβριο του 2008 η επιτροπή κατέθεσε τη βασική ιδέα για την ίδρυση του μουσείου, η οποία επικυρώθηκε από το προεδρείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 15.12.2008. Στη συνέχεια, η σκυτάλη δόθηκε σε μια δεκατετραμελή επιτροπή και ένα διοικητικό συμβουλευτικό όργανο. Η ολοκλήρωση των εργασιών είχε προγραμματιστεί για το 2014, ωστόσο υπήρξε μια καθυστέρηση τριών ετών, προτού λειτουργήσει το μουσείο στο κτήριο όπου ο Αμερικανός επιχειρηματίας και ιδρυτής της Kodak, George Eastman, είχε ιδρύσει κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1930 κλινική περίθαλψης παιδιών που είχαν παραμεληθεί (Jäger, 2020: 206-212; Rofouzou & Tsiavou, 2024).

Το HEH όντας Μουσείο Ευρωπαϊκής Ιστορίας μελετά την Ιστορία και θέτει τα αντικείμενα στο επίκεντρο ως ιστορικές μαρτυρίες υπό τη μορφή σύγχρονης έκθεσης και κέντρου τεκμηρίωσης και ενημέρωσης. Το έργο του συμπληρώνεται θα λέγαμε από το έργο του Parlamentarium, το οποίο αποτελεί Κέντρο Επισκεπτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και έχει επιφορτιστεί με την προώθηση του ρόλου, της λειτουργίας και των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ως μουσείο, επομένως, το HEH σηματοδοτείται από τη μόνιμη έκθεσή του για τα φαινόμενα και τις διεργασίες που συνέβαλλαν διαχρονικά και πανευρωπαϊκά στην οικοδόμηση της σύγχρονης Ευρώπης δίνοντας έμφαση σε εμπειρίες, αντιλήψεις και ερμηνείες. Τρία κριτήρια τέθηκαν για τη διαμόρφωση του περιεχομένου της έκθεσης: να έχουν πρωτοεμφανισθεί στην Ευρώπη, να έχουν εξαπλωθεί στην Ευρώπη και να συνεχίζουν

να μας αφορούν μέχρι σήμερα. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις που η μόνιμη έκθεση δεν περιορίζεται στα στενά όρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αφετηρία της έκθεσης είναι ο αρχαίος μύθος της Ευρώπης και του ταύρου, ενώ στη συνέχεια εκτυλίσσεται η Ευρωπαϊκή Ιστορία από τον 19ο αιώνα μέχρι σήμερα, με παρεμβολές σε προγενέστερα γεγονότα λόγω ειδικών επεξηγηματικής φύσης αναγκών, με ειδική έμφαση στην Ιστορία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Καίριο θέμα αποτελεί ο προβληματισμός για τον Ευρωπαϊκό πολιτισμό και την κληρονομιά («Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Αποστολή και όραμα»· «Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Ερωτήσεις και απαντήσεις για το έργο»).

Στην ιστοσελίδα του ΗΕΗ μπορεί κανείς να διατρέξει έναν σύντομο οδηγό της μόνιμης έκθεσης, ο οποίος είναι διαθέσιμος σε όλες τις γλώσσες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Αποστολή και όραμα»).

2. Το εκπαιδευτικό υλικό του ΗΕΗ και οι διδακτικές προτάσεις

Το ΗΕΗ προσφέρει τη δυνατότητα αξιοποίησης του υλικού που διαθέτει για εκπαιδευτικούς λόγους. Οι εκπαιδευτικές δυνατότητες του Σπιτιού ξεδιπλώνονται σε τρεις άξονες: σε δραστηριότητες που μπορούν να συμμετέχουν μεμονωμένα ενήλικες επισκέπτες/τριες, σε δραστηριότητες που απευθύνονται σε οικογένειες και σε δραστηριότητες που μπορούν να αξιοποιηθούν από εκπαιδευτικούς.

Οι μεμονωμένοι ενήλικες επισκέπτες μπορούν επί παραδείγματι να συμμετάσχουν σε συζητήσεις, συνέδρια, κύκλους μελετών, δημιουργικά εργαστήρια, να παρακολουθήσουν παραστάσεις και προβολές ταινιών, να πραγματοποιήσουν θεματικές επισκέψεις και να λάβουν μέρος σε ειδικές ξεναγήσεις («Σπίτι της Ευρωπαϊκής ιστορίας, Ενήλικες»).

Οι δραστηριότητες που απευθύνονται σε οικογένειες χαρακτηρίζονται πρωτίστως από τη μορφή παιχνιδιού, είναι βιωματικές και διαδραστικές. Μπορεί η οικογένεια με παιδιά 6-10 ετών να πραγματοποιήσει μια επίσκεψη στο σπίτι και να ταξιδέψει στον χρόνο μέσα από ιστορικούς σταθμούς της Ευρωπαϊκής Ιστορίας. Τα παιδιά μπορούν να έρθουν σε επαφή και να βιώσουν με μοναδικό τρόπο την ιστορία, φορώντας π.χ. στολή αστροναύτη ή παίζοντας με ρομπότ, ενώ σπουδαία εμπειρία είναι και η δυνατότητα συμμετοχής σε παιχνίδια ρόλων με επίκεντρο ένα ταξιδιωτικό γραφείο της δεκαετίας του 1960 («Σπίτι της Ευρωπαϊκής ιστορίας, Οικογένειες»).

Στο σημείο αυτό αντιλαμβανόμαστε την ευκαιρία που προσφέρει η συγκεκριμένη δραστηριότητα και για το ξενόγλωσσο μάθημα. Αυτά τα παιχνίδια ρόλων θα μπορούσαν να προσαρμοστούν στις ανάγκες του μαθήματός μας και να αποτελέσουν δραστηριότητα εξάσκησης του προφορικού λόγου γύρω από θεματικές όπως τα ταξίδια, ο τουρισμός, τα αξιοθέατα και η πολιτιστική κληρονομιά, ο ελεύθερος χρόνος, οι ξένοι λαοί και πολιτισμοί, τα ήθη και έθιμα κ.λπ. Ανάλογα με το επίπεδο, μπορούν οι συζητήσεις να εξαντληθούν σε αρχές βασικής συνεννόησης ή να εμβαθύνουν, ενώ η συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι κατάλληλη για εφαρμογή ακόμη και στα πρώτα μαθήματα των αρχαρίων όπου οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να χαιρετούν, να συστήνονται και να συμπληρώνουν έντυπα με τα προσωπικά τους στοιχεία. Στα διδακτικά βιβλία ενηλίκων, μάλιστα, μαθαίνουν από την αρχή και ονόματα χωρών, εθνικοτήτων και γλωσσών, ενώ τα παιχνίδια ρόλων με επίκεντρο γραφείο ταξιδιών δε συναντώνται συχνά στις διδακτικές σειρές, τουλάχιστον της γερμανικής γλώσσας.

Το μεγάλο πλεονέκτημα, ωστόσο, για τον/την εκπαιδευτικό είναι ότι το υλικό διατίθεται σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες, άρα μπορεί να αξιοποιηθεί κατάλληλα από την τάξη και να αποτελέσει τη βάση για την εξάσκηση όλων των δεξιοτήτων. Επιπροσθέτως, η

αξιοποίηση και εφαρμογή τέτοιων δραστηριοτήτων ωθούν τους/τις μαθητές/τριες στο να χρησιμοποιούν την ξένη γλώσσα ως μέσο επικοινωνίας και ο προφορικός λόγος γίνεται κοινωνική πράξη. Διαμορφώνονται συνθήκες πραγματικότητας που αν και φανταστικές δίνουν στους/στις μαθητές/τριες τη δυνατότητα να ενεργήσουν ρεαλιστικά (Heyd, 1991: 152-153).

Περνώντας στην ειδική κατηγορία που μάς ενδιαφέρει εδώ, ας δούμε τις δυνατότητες αξιοποίησης υλικού και δραστηριοτήτων που προσφέρει το «Σπίτι» για τους/τις εκπαιδευτικούς.

Στην κατηγορία **«Αυτοξεναγούμενες επισκέψεις»** εμπίπτουν επισκέψεις ομάδων τάξης με τη συνοδεία του/της εκπαιδευτικού, στις οποίες οι μαθητές/τριες ανακαλύπτουν τη γνώση μέσω εκμαιευτικών ερωτήσεων. Οι δύο δραστηριότητες που προσφέρονται εδώ -**«Βρίσκω, αναλύω και συζητώ»** και **«Μαθαίνοντας για την ΕΕ σε 12 βήματα»**- συνδέονται εκπαιδευτικά με τη μόνιμη έκθεση και συνοδεύονται από εκπαιδευτικά φύλλα εργασίας και την παροχή τάμπλετ σε κάθε μαθητή/τρια για διάδραση, με το οποίο μπορεί να ανακαλύψει το περιεχόμενο των ιστοριών του «Σπιτιού». Τα φύλλα εργασίας καλύπτουν ένα ηλικιακό φάσμα μεταξύ 12 και 18 ετών και διατίθενται δωρεάν στην είσοδο του μουσείου στα γαλλικά, ολλανδικά, αγγλικά και γερμανικά («Σπίτι της Ευρωπαϊκής ιστορίας, Αυτοξεναγούμενες επισκέψεις»).

Πριν δούμε το υλικό αυτό, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η μόνιμη έκθεση είναι διαθέσιμη ψηφιακά μέσω εικόνων, σύντομων κειμένων και ηχογραφήσεων και φυσικά μέσω εικονικής περιήγησης ("Virtual tour of the House of European History"). Οι ηχογραφήσεις αυτές διατίθενται σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες, επομένως μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο μάθημα των ξένων γλωσσών με σκοπό την καλλιέργεια της δεξιότητας «κατανόηση προφορικού λόγου». Επίσης, τα φύλλα εργασίας διατίθενται στην ιστοσελίδα, σε περιορισμένες όμως γλώσσες.

Αν διατρέξουμε λίγο το υλικό αυτό στη γερμανική εκδοχή του για τη δραστηριότητα **“Finden, analysieren und diskutieren”** («Βρίσκω, αναλύω και συζητώ») (European Parliament, Haus der Europäischen Geschichte-Finden, analysieren und diskutieren-Arbeitsbögen für weiterführende Schulen-Wechselausstellung- “Haus der Europäischen Geschichte, Besichtigungen auf eigene Faust”), θα δούμε ότι περιέχει ερωτήσεις για την απάντηση των οποίων οι μαθητές/τριες πρέπει να κατευθυνθούν σε συγκεκριμένα σημεία της έκθεσης για να αντλήσουν υλικό και να παρατηρήσουν αντικείμενα και εκθέματα ή να χρησιμοποιήσουν το τάμπλετ που τους έχει δοθεί και να παρακολουθήσουν φιλμ.

Στα ίδια πλαίσια ξετυλίγεται και η δραστηριότητα **“Entdecke die EU in 12 Schritten”** («Μαθαίνοντας για την ΕΕ σε 12 βήματα») (“Learn about the EU in...”).

Οι θεματικές που πραγματεύεται η μόνιμη έκθεση αφορούν σε γνωστικά αντικείμενα όπως ιστορία, δίκαιο, πολιτισμός, τεχνολογία, αρχιτεκτονική, γεωγραφία, οικονομία, πολιτική, κοινωνιολογία. Τα φύλλα εργασίας πραγματεύονται ένα ευρύ φάσμα αυτών των θεματικών και για αυτόν τον λόγο απευθύνονται στο συγκεκριμένο ηλικιακό πλαίσιο.

Οι δύο αυτές δραστηριότητες μπορούν να ενταχθούν στο μάθημα της ξένης γλώσσας επιπέδου B (B1 και B2) και στην Ελλάδα υπό κάποιες προϋποθέσεις. Οι εκπαιδευτικοί έχουν στη διάθεσή τους τα σύντομα κείμενα και τα ηχητικά αρχεία της μόνιμης έκθεσης που μπορούν να χρησιμοποιήσουν στο μάθημα αποσπασματικά, μπορούν να εκτυπώσουν συγκεκριμένες ασκήσεις από τα φύλλα εργασίας που συνδέονται με τα γραπτά και προφορικά κείμενα, μπορούν επίσης να τα συνδέσουν με άλλα κείμενα και γενικότερο διαδικτυακό υλικό, ενώ μια πολύ ωραία και βιωματική δραστηριότητα, η οποία θυμίζει τις δραστηριότητες που προσφέρονται στο «Σπίτι» είναι να αξιοποιηθούν αντικείμενα της τάξης

που συνδέονται με τις παραπάνω θεματικές, όπως ένας ευρωπαϊκός χάρτης, μια υδρόγειος σφαίρα, ανάτυπο ενός έργου τέχνης, καθώς και άλλα μικρά αντικείμενα που μπορεί να μεταφερθούν στην τάξη, όπως νομίσματα διαφόρων κρατών, παλαιά και επίκαιρα, γραμματόσημα, φωτογραφίες, παλιά έγγραφα, αφίσες, αναμνηστικά από ευρωπαϊκές χώρες κ.λπ. Όλο αυτό το διαθέσιμο υλικό, καθώς επίσης και η εικονική περιήγηση, είναι μια σημαντική δυνατότητα αξιοποίησης μεγάλου μέρους των φύλλων εργασίας μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων και εκπαιδευτικών παιχνιδιών, ακόμη και όταν δεν μπορούμε να πραγματοποιήσουμε μια πραγματική επίσκεψη στο ΗΕΗ στις Βρυξέλλες.

Η επόμενη κατηγορία για εκπαιδευτικούς είναι η κατηγορία **«Ξεναγήσεις και εργαστήρια»**, μια κατηγορία που δεν μπορεί να αξιοποιηθεί εξ αποστάσεως, αξιοποιεί όμως και πάλι το υλικό που αναφέραμε πιο πάνω, καθώς και το υλικό που θα αναλύσουμε στη συνέχεια («Σπίτι της Ευρωπαϊκής ιστορίας, Ξεναγήσεις και Εργαστήρια»).

Στην κατηγορία **«Δραστηριότητες για την τάξη σας»** («Σπίτι της Ευρωπαϊκής ιστορίας, Δραστηριότητες για την τάξη σας») προσφέρεται αρκετό υλικό κατάλληλο να αξιοποιηθεί και για την ξενόγλωσση εκπαίδευση. Το μαθησιακό και εποπτικό υλικό δημιουργήθηκε από την εκπαιδευτική ομάδα του ΗΕΗ σε μια προσπάθεια να είναι προσβάσιμες οι επιστημονικές πληροφορίες του σε φοιτητές/τριες και εκπαιδευτικούς, χωρίς να είναι απαραίτητη η επίσκεψη στο μουσείο. Το υλικό αυτό είναι διεπιστημονικό και όπως αναφέρεται στις οδηγίες του ΗΕΗ σχεδιάστηκε ώστε να απευθύνεται σε «διδάσκοντες/ουσες που ασχολούνται με γνωστικά αντικείμενα όπως ιστορία, πολιτισμικές σπουδές, ιθαγένεια και αγωγή του πολίτη, κοινωνιολογία, μέσα ενημέρωσης και γεωγραφία». Με την παρούσα μελέτη, φιλοδοξούμε να αποδείξουμε ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί και στη διδασκαλία ξένων γλωσσών. Εξάλλου, η σφαιρική, κριτική και διεθνική προσέγγιση του υλικού που προτείνει η εκπαιδευτική ομάδα και οι στόχοι που έχει θέσει, να βοηθήσει τους/τις διδασκόμενους/ες να προβληματιστούν, να συγκρίνουν, να αντιπαραβάλλουν και να εφαρμόζουν ό,τι ανακαλύπτουν σε άλλα πλαίσια και συμφραζόμενα είναι χαρακτηριστικά γνωρίσματα των διαδικασιών της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης («Στόχοι μαθησιακού υλικού»).

Απευθύνεται και αυτό σε όλες τις ηλικιακές ομάδες και τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, έχει διεθνική και όχι εθνική εστίαση, θεματική και όχι χρονολογική προσέγγιση και αντλεί στοιχεία και αφορμή από τη μόνιμη έκθεση. Τα θέματα που πραγματεύεται είναι θέματα που συμπεριλαμβάνονται στη διδακτέα ύλη μαθημάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενώ το περιεχόμενο των θεματικών του ενοτήτων συμπεριλαμβάνεται στις θεματικές που διδάσκονται και εξετάζονται οι ξένες γλώσσες.

Οι θεματικές ενότητες του υλικού του ΗΕΗ είναι οι ακόλουθες: -Σύνορα και γέφυρες-Μετανάστευση, Ποιος νομίζεις ότι είσαι; -Ταυτότητα, Περιστέρια της ειρήνης και γεράκια του πολέμου. -Σύγκρουση, Ίση μεταχείριση; -Ανθρώπινα δικαιώματα, Η δύναμη της επικοινωνίας. -Τεχνολογίες της πληροφορίας.

Το υλικό αυτό είναι πολύ καλά δομημένο και εξαιρετικά βοηθητικό για τους/τις εκπαιδευτικούς, αφού αποτελείται από μια επισκόπηση της διάρθρωσης και των μηνυμάτων της ενότητας, 3 κεφάλαια εργασίας με σημειώσεις για τους/τις εκπαιδευτικούς, οπτικοακουστικό υλικό και συνοδευτικό υλικό κατάλληλο να διανεμηθεί στους/στις μαθητές/τριες («Διαδικτυακό εποπτικό υλικό για διδάσκοντες και διδασκόμενους»).

3. Παραδείγματα δραστηριοτήτων

Σε σχέση με τα προαναφερθέντα, θα ασχοληθούμε με τη θεματική ενότητα **“Wer bin ich?-Identität”** («Ποιος νομίζεις ότι είσαι; -Ταυτότητα») και θα εξετάσουμε αν και πώς αυτό το υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην ξενόγλωσση εκπαίδευση και συγκεκριμένα στο

μάθημα των γερμανικών ως ξένης γλώσσας σε ενήλικους/ες μαθητές/τριες προχωρημένου επιπέδου γλωσσικών γνώσεων (βαθμίδες Β και Γ). Να επισημανθεί ακόμη μια φορά ότι το υλικό αυτό παρέχεται και στις 24 ευρωπαϊκές γλώσσες.

Ας δούμε τι περιλαμβάνει το υλικό της συγκεκριμένης θεματικής (“Haus der Europäischen Geschichte, Wer bin ich?-Identität”· «Σπίτι της Ευρωπαϊκής ιστορίας, Ποιος νομίζεις ότι είσαι;-Ταυτότητα»). Όπως θα διαπιστώσουμε, υπάρχει το εισαγωγικό υλικό με οδηγίες για τους/τις εκπαιδευτικούς και τους απαραίτητους ορισμούς των βασικών εννοιών. Ακολουθούν τα 3 κεφάλαια εργασίας:

1. Abschnitt 1: Worin besteht meine Identität?

(Κεφάλαιο εργασίας 1: Ποια είναι η ταυτότητά μου).

2. Abschnitt 2: Wie werden Identitäten geprägt und bewahrt?

(Κεφάλαιο εργασίας 2: Πώς διαμορφώνονται και διατηρούνται οι διαφορετικές ταυτότητες).

3. Abschnitt 3: Wir und die anderen; wie Identität ein- und ausschließt

(Κεφάλαιο εργασίας 3: Εμείς και οι άλλοι: τι περιλαμβάνει και τι δεν περιλαμβάνει η ταυτότητα).

Η εκπαιδευτική ομάδα του HEH παρέχει πλήθος επιλογών και σχετικές οδηγίες για τη χρησιμοποίηση των τριών αυτών κεφαλαίων στο μάθημα, ενώ η συγκεκριμένη θεματική είναι απολύτως συμβατή με το μάθημα της ξένης γλώσσας. Στα πλαίσια ενός σύντομου άρθρου δεν είναι δυνατό να παρουσιαστεί και αναλυθεί το σύνολο του υλικού αυτού και των διδακτικών προτάσεων της ομάδας. Αποσκοπώντας στην παρουσίαση τρόπων αξιοποίησης του υλικού του HEH και όχι στην παρουσίαση ενός διδακτικού σεναρίου ή ενδεικτικού πλάνου μαθήματος, αλλά ούτε και στη δημιουργία νέου εκπαιδευτικού υλικού -διότι όλα τα προαναφερθέντα είναι δυνατόν να συνδυαστούν με το υλικό του HEH- θα παραθέσουμε εδώ ένα παράδειγμα δημιουργικής διδακτικής πρότασης που προτείνουμε εμείς με αφορμή το υλικό του HEH και δύο παραδείγματα πρότασης της εκπαιδευτικής ομάδας, τα οποία βρίσκουν εφαρμογή στις συνθήκες του μαθήματος και των διδασκομένων που περιγράψαμε πιο πάνω. Να επισημανθεί, ωστόσο, ότι η προσπάθειά μας εστιάζεται στο να γίνεται το μάθημα μαθητοκεντρικό, η μητρική γλώσσα να χρησιμοποιείται όλο και λιγότερο και ο/η εκπαιδευτικός να αναλαμβάνει τον ρόλο «βοηθού» και «καθοδηγητή» (Ehnert, 2001: 175-176; Rofouzou, 2022: 85).

Αρχικά, είναι χρήσιμο να παρατεθούν οι ερμηνείες των βασικών όρων αυτής της ενότητας στη γερμανική γλώσσα και στη συνέχεια και στην ελληνική, οι οποίες βρίσκονται στο εισαγωγικό σημείωμα (“Einführung in Identity Learning Resources”· «Εκπαιδευτικό υλικό 1»). Όροι που μας ενδιαφέρουν εδώ είναι μεταξύ άλλων οι εξής (βλ. πίνακα 1):

Πίνακας 1. Όροι

Identität	Ταυτότητα
Nation	Έθνος
Staat	Κράτος
Kultur	Πολιτισμός
Kulturerbe	Πολιτιστική κληρονομιά
Materielles Kulturerbe	Υλική πολιτιστική κληρονομιά
Immaterielles Kulturerbe	Άυλη πολιτιστική κληρονομιά

Ένας τρόπος να ερμηνευθούν αυτοί οι όροι είναι να χωριστεί η τάξη σε 5 ομάδες, να μοιραστούν τυχαία 5 χαρτάκια με τους όρους, ένα για κάθε όρο, ένα για κάθε ομάδα που θα τον γνωρίζει μόνο αυτή, και να αναλάβει η κάθε ομάδα να δώσει μια ερμηνεία στον όρο που έχει στη διάθεσή της. Στη συνέχεια, θα πρέπει η κάθε ομάδα με τη σειρά της να αναζητήσει στο διαδίκτυο 5 σχετικές φωτογραφίες και να τις επικολλήσει σε ένα έγγραφο αποθηκευμένο με τη σχετική αρίθμηση και όχι με τον όρο. Στο τέλος της διαδικασίας, θα προβάλλεται στην ολομέλεια το κάθε αρχείο με τις φωτογραφίες και οι υπόλοιπες ομάδες θα προσπαθούν να μαντέψουν τον όρο. Θα ακολουθεί βεβαίως στο τέλος η ερμηνεία που έχει διατυπώσει η ομάδα εργασίας, ενώ η δραστηριότητα θα ολοκληρώνεται με την παράθεση των ερμηνειών που παραθέτει το ΗΕΗ και την κριτική τοποθέτηση των μαθητών/τριών.

Η δραστηριότητα αυτή συμβάλλει στην εκμάθηση λεξιλογίου, στην καλλιέργεια της παραγωγής γραπτού λόγου και στην καλλιέργεια παραγωγής προφορικού λόγου και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών/τριών, επομένως παρέχει και τη δυνατότητα αξιολόγησής τους και μάλιστα σε τη διάρκεια εφαρμογής της, όπως προτείνεται για εκπαιδευτικούς λόγους (Roche, 2008: 211; Sakellariou & Banou, 2020: 85).

Περνώντας στα κεφάλαια εργασίας, από τις προτάσεις που παραθέτει το ΗΕΗ για την αξιοποίηση του πρώτου κεφαλαίου θα επιλέξουμε να ασχοληθούμε με το συνοδευτικό υλικό της Πηγής 2 (**Material 2: Europakarten und das Gemälde Europa**), το οποίο περιλαμβάνει χάρτες και τον πίνακα «Ευρώπη: Έργο σε εξέλιξη» από τη μόνιμη έκθεση του Σπιτιού της Ευρωπαϊκής Ιστορίας και θα εφαρμόσουμε τη διδακτική πρόταση κατά την οποία ζητάμε από τους/τις μαθητές/τριές μας να συγκρίνουν τους χάρτες της Ευρώπης ανά τους αιώνες για να κατανοήσουν ότι τα σύνορα της Ευρώπης αλλάζουν συνεχώς επηρεάζοντας τις ταυτότητες των πολιτών της και να αναρωτηθούν ποιο μήνυμα συνδέει τους χάρτες με τον πίνακα ("Material 2").

Η δραστηριότητα αυτή καλλιεργεί την παραγωγή προφορικού λόγου και την κατανόηση γραπτού λόγου, προωθεί την ενεργή συμμετοχή των μαθητών/τριών στο μάθημα και συνεισφέρει στη διαδικασία αξιολόγησής τους.

Μια ακόμη δραστηριότητα που θα προτείνουμε, προέρχεται από το δεύτερο κεφάλαιο εργασίας και πραγματεύεται τον ρόλο και τη σημασία της μνήμης για τη δημιουργία και τη διατήρηση της αίσθησης της ταυτότητας ("Hinweise für Lehrkräfte" - «Εκπαιδευτικό υλικό 2»). Πρόκειται για τη δραστηριότητα "**Erstellen einer Erinnerungstabelle**" (Δημιουργία πίνακα αναμνήσεων). Ζητάμε από τους/τις μαθητές/τριές μας να επιλέξουν ένα συγκεκριμένο αντικείμενο, μέρος ή χρονική στιγμή που συνδέεται με μια ανάμνηση και να φέρουν στην τάξη ένα αντικείμενο ή μια εικόνα. Στο επόμενο μάθημα μοιράζουμε στους/στις μαθητές/τριές μας χαρτάκια τριών διαφορετικών χρωμάτων και τους αναθέτουμε να απαντήσουν στα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Ist dies meine persönliche Erinnerung? Oder erinnern sich daran auch andere Menschen, und wenn ja, wer sind sie?

(Είναι αποκλειστικά δική μου αυτή η ανάμνηση; Ή υπάρχουν και άλλα άτομα που έχουν την ίδια ανάμνηση; Αν ναι, ποια είναι τα άτομα αυτά;).

2. Hängt dieser Gegenstand mit einer glücklichen oder traurigen Erinnerung zusammen?

(Το αντικείμενο αυτό σχετίζεται με κάποια χαρούμενη ή θλιβερή ανάμνηση;).

3. Teile ich die mit diesem Gegenstand zusammenhängende Geschichte gerne mit, oder behalte ich sie lieber für mich?

(Θέλω να μοιραστώ την ιστορία που σχετίζεται με αυτό το αντικείμενο ή προτιμώ να την κρατήσω για μένα;).

Στη συνέχεια γράφουμε τις ακόλουθες έννοιες σε χωριστές, μεγάλες κόλλες χαρτιού και τις τοποθετούμε σε ένα θρανίο (βλ. πίνακα 2):

Πίνακας 2. Έννοιες

Begriff A: persönlich/kollektiv	(Έννοια Α: προσωπικό/συλλογικό)
Begriff B: positiv/negativ	(Έννοια Β: θετικό/αρνητικό)
Begriff C: öffentlich/privat	(Έννοια Γ: κοινό/ιδιωτικό)

Έπειτα, ζητάμε από τους/τις μαθητές/τριες να τοποθετήσουν την εικόνα ή το αντικείμενό τους και τα χαρτάκια με τις απαντήσεις στην αντίστοιχη κόλλα χαρτί, δηλαδή στην κατηγορία μνήμης που τα περιγράφει καλύτερα από τις υπόλοιπες. Περαιτέρω, τούς καλούμε να κάνουν συνδέσεις ανάμεσα στις διαφορετικές κατηγορίες αναμνήσεων τραβώντας γραμμές που συνδέουν τις εικόνες ή τα αντικείμενά τους και τις απαντήσεις στα χαρτάκια, με απώτερο στόχο να εκφραστούν σχετικά με τον τρόπο που ίσως έχουν συμβάλει οι αναμνήσεις αυτές στο τι είδους άνθρωποι είναι σήμερα και σχετικά με το αν πιστεύουν ότι τους έχουν επηρεάσει οι συγκεκριμένες αναμνήσεις.

Η δραστηριότητα αυτή συμβάλλει στην κατανόηση της έννοιας της μνήμης, καθώς βοηθάει τους/τις μαθητές/τριες να αντιμετωπίσουν τη μνήμη όχι σε θεωρητικό επίπεδο, αλλά ως κάτι αληθινό και χειροπιαστό. Παράλληλα, καλλιεργεί την παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου θέτοντας στο επίκεντρο τον/τη μαθητή/τρια, ενώ η ενεργή παρουσία του σε όλη τη διάρκεια αποτελεί σημαντικό παράγοντα αξιολόγησης της προσπάθειας συμμετοχής του στο μάθημα και του επιπέδου των γνώσεών του.

4. Συμπεράσματα

Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάστηκε το «Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας» (HEH) και οι εκπαιδευτικές δυνατότητες που προσφέρει για το κοινό, τόσο για το εγχώριο του Βελγίου όσο και για το ευρύτερο, παρέχοντας υλικό εξ αποστάσεως.

Η προσοχή εστιάστηκε σε βιωματικές και δημιουργικές δραστηριότητες που μπορούν να εφαρμοστούν στην τάξη, σε ένα ευρύ ηλικιακό φάσμα όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης και μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα διαφάνηκε η δυνατότητα εφαρμογής του εκπαιδευτικού υλικού του HEH στο μάθημα των γερμανικών ως ξένης γλώσσας.

Το υλικό αυτό είναι απολύτως συμβατό με την ξενόγλωσση εκπαίδευση, έχει διεθνική προσέγγιση που διευκολύνει την ένταξή του στο μάθημα, χαρακτηρίζεται από θεματική διάρθρωση, όπως και η διδασκαλία της γλώσσας, και είναι κατάλληλο για το μάθημα και άλλων ξένων γλωσσών αφού διατίθεται και στις 24 ευρωπαϊκές γλώσσες.

Η ένταξή του στη μαθησιακή διαδικασία συνεισφέρει αποτελεσματικά στη δημιουργία θετικού και ευχάριστου κλίματος στην τάξη, στην ομαδοκεντρική εργασία, στη μαθητοκεντρική διδασκαλία, στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας των μαθητών/τριών.

Τέλος, η ενσωμάτωση του υλικού αυτού στο μάθημα μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην καλλιέργεια και των τεσσάρων γλωσσικών δεξιοτήτων, ενώ η εκτενής χρήση της παρέχει και τη μοναδική δυνατότητα εφαρμογής των αρχών της μεθόδου CLIL, κατά την εφαρμογή της οποίας προωθείται η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας μέσα από την ενασχόληση και τη διδασκαλία ενός γνωστικού αντικειμένου.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Ehnert, R. (2001). *Unterrichtsplanung, -gestaltung und -evaluation*. Patra: Hellenic Open University.
- European Parliament, Haus der Europäischen Geschichte. (2017). *Finden, analysieren und diskutieren –Arbeitsbögen für weiterführende Schulen– Wechselausstellung*. Publications Office.
- Heyd, G. (1991). *Deutsch lehren. Grundwissen für den Unterricht in Deutsch als Fremdsprache*. Frankfurt am Main: Diesterweg.
- Jäger, W. (2020). *Soziale Bürgerrechte im Museum: Die Repräsentation sozialer Demokratie in neun kulturhistorischen Museen*. Bielefeld: Transcript Verlag. Retrieved from <https://doi.org/10.1515/9783839453483>
- Regente, V. (2020). *Flucht und Vertreibung in europäischen Museen: Deutsche, polnische und tschechische Perspektiven im Vergleich*. Bielefeld: Transcript Verlag. Retrieved from <https://doi.org/10.1515/9783839451694>
- Roche, J. (2008). *Fremdsprachenerwerb und Fremdsprachendidaktik*. Tübingen: UTB Basics.
- Rofouzou, A. (2022). Online - distance learning and the changing role of a teacher. *Nausivios Chora, A journal in naval sciences and technology*, 7(D) 85-90. Retrieved from <https://nausivios.hna.gr/ed2022.php>
- Rofouzou, A., & Tsiavou, E. (in press). Educational resources of the House of European History and German language teaching. *Nausivios Chora, A Journal in Naval Sciences and Technology*, 8. Hellenic Naval Academy, Piraeus.
- Sakellariou, M., & Banou, M. (2020). Planning and evaluating the educational process of play within Greek preschool learning environments: A comparative study on present and future educators. *European Journal of Social Sciences Studies*, 4(6). Retrieved from <https://oapub.org/soc/index.php/EJSSS/index>
- Ροφούζου, Α. (2024). Αξιοποίηση υλικού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο μάθημα της γερμανικής ως ξένης γλώσσας-Σχεδιασμός μαθήματος και αξιολόγηση. Στο Ε. Κανταρτζή & Αθ. Φουργκατσιώτης (Επιμ.), *Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό, Πρακτικά του 4ου Πανελλήνιου Συνεδρίου. Τόμος Β΄*. Αθήνα: Εκδόσεις Μουσείου Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης του ΕΚΕΔΙΣΥ. 275-284.

Δικτυογραφία

- Einführung in Identity Learning Resources. (2024). Retrieved from <https://historia-europa.ep.eu/sites/default/files/Discover/EducatorsTeachers/ActivitiesForYourClassroom/id-introduction-de.pdf>
- Haus der Europäischen Geschichte. (2024). *Besichtigungen auf eigene Faust*. Retrieved from <https://historia-europa.ep.eu/de/besichtigungen-auf-eigene-faust-0>
- Haus der Europäischen Geschichte. (2024). *Wer bin ich?-Identität*. Retrieved from <https://historia-europa.ep.eu/de/lehrer-und-erzieher/aktivitaeten-im-klassenzimmer/thema-wer-bin-ich-identitaet>
- Hinweise für Lehrkräfte. (2024). Retrieved from https://historia-europa.ep.eu/sites/default/files/Discover/EducatorsTeachers/ActivitiesForYourClassroom/id-teachers-notes-de_2.pdf
- Learn about the EU in. (2024). Retrieved from https://drive.google.com/drive/folders/1_vAkxrwkXqoUKPfOWDD_e70LaqpTADdU

- Material 2. (2024). Retrieved from <https://historia-europa.ep.eu/sites/default/files/Discover/EducatorsTeachers/ActivitiesForYourClassroom/id-resource-2-de.pdf>
- Virtual tour of the House of European History. (2024). Retrieved from <https://historia-europa.ep.eu/el/virtual-tour/?site=1851790820515457&vlon=7.15&vlat=-0.56&fov=150.0&vt=14c9deb7-6074-4d05-aa56-3f83d61b6b77&index=0&image=3311040082994908>
- Διαδικτυακό εποπτικό υλικό για διδάσκοντες και διδασκομένους. (2024). Ανακτήθηκε από <https://historia-europa.ep.eu/sites/default/files/assets/odigies-gia-toys-daskaloys-el.pdf>
- Εκπαιδευτικό υλικό 1. (2024). Ανακτήθηκε από <https://historia-europa.ep.eu/sites/default/files/Discover/EducatorsTeachers/ActivitiesForYourClassroom/id-introduction-el.pdf>
- Εκπαιδευτικό υλικό 2. (2024). Ανακτήθηκε από https://historia-europa.ep.eu/sites/default/files/Discover/EducatorsTeachers/ActivitiesForYourClassroom/id-teachers-notes-el_2018_0.pdf
- Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας. (2024). Ανακτήθηκε από <https://culture.ec.europa.eu/el/cultural-heritage/initiatives-and-success-stories/house-of-european-history>
- Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας. (2024). *Αποστολή και όραμα*. Ανακτήθηκε από <https://historia-europa.ep.eu/el/apostoli-kai-orama>
- Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας. (2024). *Ερωτήσεις και απαντήσεις για το έργο*. Ανακτήθηκε από https://historia-europa.ep.eu/sites/default/files/assets/erotiseis_kai_apantiseis_el_2017.pdf
- Στόχοι μαθησιακού υλικού. (2024). Ανακτήθηκε από <https://historia-europa.ep.eu/sites/default/files/assets/stohoi-mathisiakoy-ylikoy-el.pdf>

